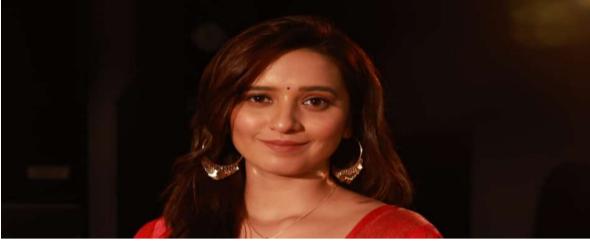

संपादकीय

सहानुभूतीची लाट आहे...

शिवसेना-राष्ट्रवादीमध्ये फूट पडल्यानंतर राज्याच्या राजकारणाला वेगळे वळण मिळाले आहे. राज्यात चौथ्या व पाचव्या टप्प्याचे मतदान होणार आहे. त्यासाठी सर्वच राजकीय पक्ष जोरदार प्रचार करत आहेत. राजकीय पक्षांच्या त्रांगड्यात महाराष्ट्रातील राजकारण भरकट असल्याचे दिसून येत आहे. भाजपच्या नेतृत्वाने ४५ प्लससाठी जोरदार तयारी चालवली आहे. त्यात त्यांना यश येईल काय याचे उत्तर निवडणुकीनंतरच मिळू शकेल. लोकसभा निवडणुकीच्या चौथ्या, पाचव्या महत्त्वाच्या टप्प्याकडे राज्याचे लक्ष लागले आहे. कारण भाजप व मित्र पक्षांनी महाराष्ट्रातील जास्तीत जास्त जागा जिंकण्याचे लक्ष ठेवले आहे. यासाठी राज्यभर पंतप्रधान नंद्रे मोदी यांच्या सभांचा धडाका सुरु आहे. राज्यात अलीकडे तिसऱ्या टप्प्यातील मतदान झाले. मात्र, कमी झालेली टक्केवारी हा चिंतेचा विषय आहे. मुंबई, ठाणे, रायगड मिळून चौथ्या टप्प्यात ११ जागा महत्त्वाच्या आहेत. मतदानाची वेळ आली तरी उमेदवारी निश्चित झाली नव्हती. यापूर्वी कधीही महाराष्ट्राच्या राजकारणात झालेले नाही. याचे मुख्य कारण म्हणजे महायुतीमध्ये आलेले चार पक्ष. तर महाविकास आघाडीत असलेले पाच पक्ष यांची संयुक्त मोर्चेबांधनी होत नाही. महाविकास आघाडीचा एकच कार्यक्रम मोदी नको. तर महायुतीचा एकच कार्यक्रम चारसौ पार. या सगळ्या पार्श्वभूमीवर एकमेकांमध्ये चुरस लागल्याने महाराष्ट्राचे राजकारण आरोप-प्रत्यारोपाने गाजत आहे. तिसऱ्या टप्प्यातील मतदानात सिंधुदुर्ग मतदारसंघाचा समावेश होता. येथे महायुतीचे उमेदवार नारायण राणे व ठाकरे गटाचे विनायक राऊत यांच्यात कडवी झुंज पाहावयास मिळाली. राऊत हे विद्यमान खासदार आहेत. परंतु, शिवसेनेमधील फूटीनंतर नेते दुंबंगले आहेत तर इकडे भाजप, शिंदे गट व राष्ट्रवादी अजित पवार हे तिन्ही पक्ष कोणत्याही परिस्थितीत कोणतील ही जागा आपल्याकडे खेचण्यासाठी प्रचारात उतरले होते. मुंबईतील सहा लोकसभा मतदारसंघांकडे महाराष्ट्राचे लक्ष लागले आहे. नंद्रे मोदी यांच्यासह अमित शहा व इतर भाजप नेत्यांच्या जाहीर सभा या आठवड्यात होत आहेत. मिलिंद देवरा हे आता शिंदे गटात आले आहेत. त्यांना राज्यसभा देण्यात आली आहे. आता दक्षिण मुंबईची जबाबदारी महायुतीने देवरा यांच्यावर टाकली आहे. राज्यात उध्दव ठाकरे यांच्याबद्दल सहानुभूतीची लाट आहे.

ती परत येतेय...स्टार प्रवाहची नवी
मालिका थोडं तुळं आणि थोडं माळं
मधून शिवानी सुर्वे येणार भेटीला

देवयानी मालिकेमुळे महाराष्ट्राच्या घरागरात पोहोचलेली प्रेक्षकांची लाडकी अभिनेत्री शिवानी सुर्वे नव्या रुपात प्रेक्षकांच्या भेटीला येणार आहे. स्टार प्रवाहची नवी मालिका थोडं तुळज्ज्वला आणि थोडं माझं मधून शिवानी तब्बल ९ वर्षांनंतर स्टार प्रवाहच्या मालिकेत दिसणार आहे. थोडं तुळज्ज्वला आणि थोडं माझं मालिकेत ती मानसी सणस ही व्यक्तिरेखा साकारणार आहे. अतिशय हुशार, स्वाभिमानी, प्रामाणिक असलेली मानसी आपल्यावर वडिलांच्या शब्दाबाहेर नाही. वडिलांनी खूप कष्ट करून त्यांच्या साप्राज्य उभं केलं. आपल्या मुलीनेही खूप शिकून नाव कमवावं असं त्यांना वाटतं. वडिलांचं स्वप्न मानसीला पूर्ण करायचं आहे. आपल्या कॉलेजची टॉपर गायत्री मँडमच्या हुशारीवर मानसी खूप प्रभावित आहे. पण आपल्या समोर कुणालाही जिंकून देणाऱ्या गायत्रीच्या स्वार्थी स्वभावाची तिला कल्पना नाही. खरी ठिणारी तेव्हा पडते जेव्हा मानसी पदवी परिक्षेत टॉप करत गायत्रीचा रेकॉर्ड मोडते. मानसीला नाती जोडून ठेवायला आवडतात. कुठलंही नातं टिकवायचं असेल तर फक्त आपल्याच बाजूने विचार करून चालत नाही. नातं परिपूर्ण होण्यासाठी थोडं तुळज्ज्वला आणि शोडं माझं अमालं अमं तिला वाटवं.

आणां थाड माझी असाव अस तिला वाटत.
तब्बल ९ वर्षांनंतर पुन्हा एकदा मालिकेत काम करण्यासाठी
अभिनेत्री शिवानी सुर्वे फारच उत्सुक आहे. 'स्टार प्रवाहाह
कुटुंबासोबत पुन्हा एकदा जोडली जातेय याचा आनंद आहे.
स्टार प्रवाहच्या मालिकांचे विषय, त्याची मांडणी मला खूपच
भावते. त्यामुळेच थोडं तुझं आणि थोडं माझं मालिकेसाठी मी
लगेच होकार दिला. मानसी हे पात्र मला अतिशय आवडलं.
देवयानी मालिकेला प्रेक्षकांचं भरभरून प्रेम मिळालं. हेच प्रेम
आणि यश माझ्या नव्या मालिकेलाही मिळेल याची खात्री आहे.'
अशया शब्दात शिवानीने आपली भावना व्यक्त केली. तेव्हाका
पाहायला विसरु नका नवी मालिका थोडं तुझं आणि थोडं माझं
१७ जूनपासून रात्री ९ वाजता फक्त स्टार प्रवाहवर. स्टार प्रवाह
संपर्क : सोनाली शिगवण मो.९९३०९२३२४८

महात्मा बसवण्णा : एक क्रांतीकारी कर्मयोगी !

महात्मा श्री बसवेश्वर हे बाराव्या शतकातील वीरशैव
लिंगायत धर्माचे संस्थापक तथा धर्मगुरु आणि विशेष म्हणजे
एक महान समाजसुधारक संत होते त्यांच्या एकंदरीत
जनसामान्यांच्या प्रती असलेल्या प्रेमळ मानवतावादी संबंध आणि
कणव पाहता जनता त्यांच्या विषयी आपलेपणा जपत त्यांना
आदराने 'बसवणा' अर्थात थोरले बंधू असेही संबोधत
असत. कन्नड भाषेत मोठच्या भावाला'अण्णा' असे
म्हणतात. असो!

महात्मा 'बसवण्ण' हे भारतातील लिंगायत धार्मिक पंथाचे संस्थापक म्हणून ओळखले जातात. त्यांनी भेदभाव न मानता इथल्या विषमतावादी वैदीक समाजव्यवस्थेत नीच समजले जाणारे खालच्या जातीतील लोकांना देव किंवा शिव यांच्या उच्च विचारसरणीत बदलत खूप मोठे सामाजिक परिवर्तन घडवून आणले, अखिल मानवजातीमध्ये तथागत गोतम बुद्धानंतर पहिल्यांदा समानतेचा उपदेश केला आणि जाती, पंथ आणि तिंपा असा सर्व पर्याप्त आवश्यकांमध्ये

अलग अशा मनु नामत सव अडयळ्याना प्रखर विरोध आणि निषेध करत जातिव्यवस्था विश्रद्ध लढा दिला. ज्याला क्रांती महून संबोधले जाते. अगदी बाराव्या शतकातील विषमतावाढी सामाजिक व्यवस्थेतील अशा क्रांतीकारक कार्यासाठी त्यांना 'क्रांतिकारी बसवण्णा' अशा नावाने ही ओळखले जाते.

कर्नाटकातील विजापूर जिल्ह्यातील इंगळेश्रवर-बागेवाडी या छोट्याशा गावात अकराशे एकतीस साली वैशाख शुद्ध तृतीया, (अक्षय तृतीया) या दिवशी एका नागवंशी कुठुंबात बसवेश्रवरांचा जन्म झाला. त्यांच्या वडीलांचे नाव मादिराज आणि आईचे नाव मादलांबिका होते. महात्मा बसवेश्रवरांच्या मोठ्या भावाचे नाव देवराज तर बहिणीचे नाव 'अक्कानागम्मा' होते. आज जसे सकल ओबीसी समाज केवळ आणि केवळ उच्चवर्णीयांची अर्थात ब्राह्मणांची मर्जी सांभाळण्यासाठी ब्राह्मणी धर्मग्रंथांना प्रमाण मानून जी व्रत वैकल्ये, कर्मकांड अशा अंधश्रद्धेत गुंतुन आपला वारसा, आपली खरी ओळख विसरून, बाजूला सारून पुरता भटाळलेला आहे त्याचप्रमाणे तशा कुठुंबातच बसवण्णांचाही जन्म झालेला असूनही बसवण्णांचे बुद्धी चातुर्य शिस्त पाहून आपले वर्चस्व अबाधित राहिले पाहिजे या उद्देशाने तत्कालीन लेखकांनी लेखन स्वातंत्र्याच्या जोरावर त्यांचा जन्म एका कठोर, धार्मिक ब्राह्मण कुठुंबात झाला असे सांगितले आणि लिहूनही ठेवले आहे. संशोधनाअंतीम सत्य समोर आल्याशिवाय रहात नसते. परंतु यदाकदाचित पुढे जाऊन सत्य बाहेर येऊ दिले नाही तरी कुठलाही बहुजन नायक ब्राह्मणांशिवाय महान होऊच शकत नाही हे जनमानसावर

बिबवप्याची नीच प्रवृत्ती यातून उघड होत. छप्रती शिवराय, बाबासाहेब डॉ भीमराव आंबेडकर आर्द्धच्या यशस्वी जीवन कार्याबाबत ही असाच भ्रम निर्माण केला होता. तो भ्रम आजही अधूनमधून तापवला जातोय हे सर्वज्ञात आहे.

वयाच्या आठव्या वर्षी ज्ञान मिळविण्यासाठी बसवण्णा हे कृष्णा व मलप्रभा या नद्यांच्या संगमावरील कुडलसंगम येथे गेले, त्याठिकाणी वीरशैव प्राचीन अध्ययन केंद्र होते. तेथे महात्मा बसवण्णांनी काही वर्षे वास्तव्य केले. आणि संगमाचे प्रमुख देवता संगमेश्वराचा अभ्यास केला. तेथे त्यांनी पुराणमतवादी ब्राह्मण विद्वानांशी संवाद साधला आणि त्यांचे अतार्किक आणि अमानवीय विचार ऐकल्यावर त्यांच्या विचारांशी असहमत होऊन त्यांनी सामाजिक आकलनाच्या अनुषंगाने आपले आध्यात्मिक आणि धार्मिक विचार विकसित केले. त्याच्या विचारानुसार निर्गुण, निराकार असा एकच खरा आणि परिपूर्ण देव आहे यावर विश्रवास ठेवावे आणि त्याव्यतिरिक्त, इतर कोणत्याही कपोलकल्पित खोट्या देवाच्या शोधात असलेल्या लोकांना योग्य मार्ग दाखविण्याची खरी गरज आहे याचर ते ठाम राहिले. कूडलसंगम येथे त्यांनी वेगवेगळ्या भाषा, धर्म, तत्त्वज्ञान इत्यादीचा अभ्यास केला. तत्कालीन संस्कारानुसार त्यांना 'जानिवरा' अर्थात जानवं म्हणून ओळखला जाणारा पवित्र धागाही घालण्यात आला होता. बालपणी त्यांच्यावर अनेक गुंतागुंतीचे धार्मिक संस्कारही करण्यात आले होते. त्याच्या पालकांच्या मृत्युनंतर मात्र त्यांच्यातील मूळ नागवंशी जाग झाला आणि त्याप्रमाणे लगेचच त्यांनी उपनयन समारंभ आणि विधी नाकारले आणि असा दावा केला की ज्यांनी विधी केले त्यांच्याकडे खरी अंतर्दृष्टी नव्हती. वयाच्या सोळाव्या वर्षी बसवांनी स्वतःला जानिवरापासून आणि त्यानंतर सर्व ब्राह्मण परंपरापासून मुक्त केले आणि त्यांनी बगेताही मोहली

बसवण्णांचा विवाह त्यांच्या मामाच्या मुलीशी झाला. तेव्हा ते सोलापुर जिल्ह्यातील 'मंगळवेढा' येथे आले. तत्कालीन मंगळवेढा राज्यावर कलचुर्य राजा बिजल राज्य करीत होता. आणि तो मामा त्यांचा प्रधानमंत्री होता. मामाच्या मृत्यु नंतर तिथे लेखापाल असलेल्या बसवण्णांना प्रधानमंत्री केले गेले. त्याच वेळी त्यांनी तथागतांच्या मूळ 'गण पद्धतीमुसार 'अनुभव मंटपा'ची स्थापना केली. त्यांनी स्थापन केलेल्या त्या अनुभव मंटपाने सामाजिक लोकशाहीचा पाया रचला. 'कायकवे कैलास' अर्थात 'कर्म हीच उपासना' या तत्त्वावर त्यांचा विश्रावास असल्याने त्यांनी आपल्या कवनातून आवश्यक असलेले वचन लोकभाषेत अर्थात कन्नड भाषेत, साधे आणि समजण्यास मोपे करून सांगितले.

महात्मा बसवण्णा हे स्वभावाने गूढवाढी, आवडीने आदर्शवाढी, व्यवसायाने राजकारणी, व्यासंगाने अक्षराचा माणूस, सहानुभूतीने मानवतावाढी आणि दृढनिश्चयाने समाजसुधारक होते. ते बाराव्या शतकातील डोळस भक्ती पंथाचे एक अंग होते आणि विशेष म्हणजे त्यांच्या समकालीन विविध लोक

पंथातील एक प्रमुख व्यक्तिमत्व होते. त्यांनी 'अल्लामा प्रभू' यांच्यासोबत त्यांच्या अनुयायांसाठी असंख्य पवित्र वचनांसह देव आणि जीवनाकडे पाहण्याचा एक नवीन मार्ग परिभाषित केला. बसवण्णांनी 'वीरशैव' नावाची एक नवीन भक्ती चळवळ तिक्कमित आणि ऐपित कळून भक्ती उपासनेला महत्त्व पापा कळून लिंग आणि जातीच्या समानतेवर आधारित एक नवीन सामाजिक व्यवस्था, शब्द आणि कृती दोन्हीमध्ये प्रस्थापित होत होती. परंतु आज ती वीरशैव चळवळ अस्तित्वात असली तरी बसवण्णांच्या मूळ तत्वाचाच विसर पडल्यामुळे ती पुन्हा पूर्वीसारखी भटाळलेल्या स्थितीत वावरू आहे कर असले तरी मत्य आहे.

विकासात आणे प्रारंत करून भक्ता उपासनला महत्व प्राप्त करून दिले. त्यांचा वैचारिक दृष्टिकोन हा 'विद्वोही' असल्यामध्ये. त्यांनी स्थितीत वावरत आह कटु असेल तरा सत्य आह.

द्वैतवाद आणि देवाचे बाह्यकरणाला अनुसरून धार्मिक विर्धींवर प्रश्नचिन्ह उपस्थित करत ब्राह्मणांच्या नेतृत्वाखालील मंदिरातील पूजा आणि विधी नाकारले आहेत. वैयक्तिकरित्या लिंग आणि रुद्राक्षाची मणी अथवा शक्य असल्यास माळ परिधान करून कपाळावर पवित्र विभूती लावणे याला प्रोत्साहन दिले. भक्ती आणि श्रद्धा या तत्वांचे स्मरण म्हणून त्यांनी 'शिवाय नमः' आणि 'ओम नमः शिवाय' या षडाक्षरीचा मंत्र दिला. जेणेकरून लिंग, वर्ग किंवा जातीय भेदभाव न करता प्रत्येकाला शिवाच्या उपस्थितीची जाणीव होऊन थेट वैयक्तिक उपासना घडावी. त्यांनी सांगित्ये ये स्पृह तेव त्यांना ते स्पृह आवे

- त्याना सांगतेल का खरा दव स्वतःच एक आह,
स्वतः जन्मलेला आहे म्हणून त्याचे तत्वज्ञान
कल्याण यथाल अनुमव मटपात या कटूरवादा चलवळाकड
आर्कषित झालेल्या विविध लोकांमधील बौद्धिक, अध्यात्मिक

रपती: जनकराता आहे महादू (वाचत व्याख्यान स्वतःच्या शरीराला आणि आत्म्याला मंदिर मानण्याभोवती फिरते तेव्हा ते लोकांना नवीन मंदिरे बनविण्याएवजी आपल्या स्वतःच्या मनालाच मंदिर बनवण्याचा सल्ला देतात. बसवण्णांनी प्रगल्भ ज्ञानाचा मार्ग म्हणून सतत वैयक्तिक आध्यात्मिक विकासावर भर दिला. त्यांनी सर्व आध्यात्मिक चर्चामध्ये स्थानिक भाषेचा म्हणजे कन्नड भाषेचा वापर केला, जेणेकरून कुणालाही सहज आणि सोप्या पद्धतीने आध्यात्मिक कल्पना समजू शकतील त्याच अनुषंगाने त्यांनी स्थानिक भाषेत कविता मर्चल्या आणि त्यांचा 'कायक वे कैलासा'

ब्रह्मज्ञाना कम्पनाकाळीच्या प्रवृत्तनानासून झूळ उपले होता. आद्धर धर्मप्रमाणे ही चळवळ ब्राह्मणवादाच्या विरोधात होती. बसवण्णांच्या तत्त्वज्ञानाने पुरोहित जार्तींच्या अधिकारावर प्रश्ननचिन्ह उभे केले. या काळात रचलेल्या वचनांनी जात, अस्पृश्यता, ब्राह्मणवाद, इत्यादीबाबत अनेक प्रश्न उपस्थित

दिसून येते की, त्यांनी बाराव्या शतकात कर्नाटकात पहिली ऐतिहासिक जाती विरोधी चळवळ सुरु केली होती, तीच वीरशैव चळवळ म्हणून प्रसिद्ध झाली .त्या चळवळीच्या माध्यमातून त्यांनी जनसामान्यांना सहज साधी शिकवण दिली. त्यात संसारी माणसाच्या जगण्याचे जीवन तत्त्वज्ञान त्यांनी मांडले. ते घोरोघरी जात. शरणपूरणार्थी करत. शरण कक्षया, ह्रष्टया, चेन्नया, नुलीय चंदया, मडिवाळ माचीदेव, व घटीवाळया या कष्टकरी, दीनदिलित, आदिवासी, अठरा आलुतेदार, बारा बलुतेदार, यांना बसवण्णा एकत्र करू लागले. त्यांना सहज साधे जीवन तत्त्वज्ञान सांगू लागली एकाच देवाची इष्टिंगाची साधना करा. देहच केले. मोठ्या संख्येने लोकांसाठी अपरिचित असलेल्या संस्कृतच्या विपरीत, वचने समजण्याजोग्या कन्नडमध्ये रचली गेली.त्या वचनांमध्ये समाजाच्या विविध पैलूंचा समावेश होता. अनेक वचनांनी जातीचा आणि अस्पृश्यतेचा तीव्र निषेध केला. वचनाच्या माध्यमातून त्यांनी विशेषत: दलित वर्गातील लोकांसाठी समानता आणि मानवी प्रतिष्ठेच्या महत्वावर भर दिला.ब्राह्मणांचा कट्टरपणा आणि ढोंगीपणा नाकारला.

देवालय आहे. एकत्र या चर्चा करा. सुसवाद करा. ख्रियाना समान अधिकार द्या. पंचसूतके पाहू नका. दलितांना समान संधी द्या. जातीभेद, वर्णभेद, लिंगभेद करू नका. कोंबडे-बकरे कापू नका. स्वकष्टावर जगा. भिक्षा मागून खाऊ नका. काम कष्ट करा. कायकात कैलास आहे. दासोह समाजसेवा आहे. पर्यावरण 'अनुभव मटप' (आध्यात्मिक अनुभवाचे दालन.) मध्ये समाविष्ट करण्याचा मार्ग म्हणून 'लिंग दीक्षा' (लिंग अर्पण) प्रदान करण्यात आली. अनुभव मटप हे सामाजिक चर्चा आणि पुरोगामी विचारांसाठी तयार केलेले लोकशाही व्यासपीठ अर्थात तत्कालीन संसद होते.

रक्षण करा. दगडधोड पुजू नका. पुरोहिताच्याहस्त देवपूजा करू नका. ज्योतिष, भविष्य, वास्तुशास्त्र, पंचांग पाहू नका. यज्ञ, होम-हवन करू नका. अनुभव मंटपात बसा. प्रश्नोत्तरांच्या धर्तीवर संवाद करा, चर्चा करा. वचन साहित्य द्या. शुभाशुभ पाहू नका. नदी-स्नान करू नका. एकमेकांच्या पाया पढू नका. शरणूशरणार्थी म्हणा. संन्यासवादाचे उदात्तीकरण करू नका. संसारिक जीवन जगा. अस्पृशयता पाळू नका. माणसाला माणसाप्रमाणे वागवा. पशुहत्या करू नका. मांसाहार करू नका व्यसनाधीन बनू नका. चोरी करू नका. हत्या करू नका. रागावू नका. खोटे बोलू नका. कोणाची घृणा करू नका. दया हाच धर्म आहे. सदाचाराने बसवण्णा याना जात आण अस्पृशयता यामागाल मूळभूत समस्या ओळखल्या. अनुभव मंटप हा एक सामूहिक प्रयत्न होता ज्यात अक्षमहादेवी, अल्लमा प्रभू सारख्या उल्लेखनीय व्यक्ती आणि अस्पृशय जातीतील चन्निया आणि कक्कया सारख्या संतांचा त्यात समावेश होता. बसवण्णा यांनी उचललेले एक मूळगामी पाऊल म्हणजे त्यांनी अस्पृशय 'वर' आणि ब्राह्मण 'वधू' यांच्यात आंतरजातीय विवाह घडवून आणला. समाजसुधारणा चलवळीच्या इतिहासात बसवण्णा यांनी आयोजित केलेला आंतरजातीय विवाह ही एक उल्लेखनीय कामगिरी आहे.

वागा. निती-नैतिकता आणि विवेकाने वागा. दयाच धर्मचा मूलमंत्र आहे. शरणांची थड्हा मस्करी करू नका. नवस-सायास करू नका. अंधश्रद्धा सोडून द्या. प्राणीमात्रावर दया करा. भुकेलेल्याला अन्न द्या. घोर जपतप करू नका. झोपच जप आहे. कठोर देहदंडण, इंद्रियदमन करू नका. देहाला कष्ट देऊ नका. देह कायकासाठी कष्टवा. उपवास-तापास, ब्रतवैकल्ये करू नका. वेळेवर दिवस वर्ष यात भेद करू नका. प्रत्येक दिवस, वार शुभच आहे. मरण महानवमी आहे, त्याचे स्वागत करा. सुखी संसार करा, संसार सोडून हिमलयात जाऊ नका. संन्यास धारण करण्याची गरज नाही. मूर्तिपूजा सोडून द्या. अनावश्यक खर्च

चळवळीच्या विरोधातली परिस्थिती इतकी प्रतिकूल होती की त्यामुळे कल्याणच्या राज्यात राजकीय अराजकता निर्माण झाली. बसवणा यांच्या नेतृत्वाखालील चळवळ मुख्य प्रवाहातील सामाजिक सुधारणा चळवळीत दबली आहे. सध्या बसवणांचे अनुयायी स्वतःला लिंगायत असल्याचा दावा करतात मात्र बसवणा यांनी सुरु केलेल्या चळवळीच्या मूळ उद्देशापासून दूर जाऊन कर्मकांडात गुंतले आहेत जातविरोधी आणि ब्राह्मणविरोधी ही मुख्य कल्पना नाहीशी झाली. तरीही दक्षिण भारतातील सामाजिक सुधारणांच्या चळवळींचा तो पाया आहे. बसवणांची शिकवण ही सुधारणा चळवळीच्या इतिहासातील

करू नका. काल्पनिक स्वर्ग-नरक यावर विश्रवास ठेवू नका. सदाचार स्वर्ग आहे. अनाचार नरक आहे. देवघर गाव सोडून अन्यत्र भटकू नका. शेत पावनभूमी आहे. कष्टाची भाकरच महाप्रसाद आहे. जिवंत नागाला मारून चित्रातल्या नागाची पूजा करू नका, असे विसंगत व्यवहार सोडून द्या. निसर्ग नियमाप्रमाणे देह धर्माप्रमाणे वागा. अनावश्यक देहाला त्रास देऊ नका. चाप्तिय सांभाळा. दासोह करा. गरजेपेक्षा अधिक संपत्ती बाळगू नका. फुकटचे कोणाला काही देऊ नका. फुकटचे कोणाचे काही घेऊ नका. दानधर्मपिक्षा दासोह महत्वाचा आहे. शिक्षण घ्या, वचने लिहा, वाचन साहित्य वाचा. ज्ञानी व्हा, नैतिक बना, विवेकी बना, स्वतःमध्ये बदल करा. स्वतःमधील दोष दूर करा. कर्मकांड दूर करा. स्वतःची स्तुती करू नका अशी सहज साधी शिकवण बसवण्णांनी दिली. त्यावेळी सामान्य जनतेने ती आत्मसातही केली आणि आचरणात आणली.

कांचा इल्लैह यांच्या मते बसवेश्रवारांच्या नेतृत्वाखालील या चळवळीने तात्विक प्रवचन पूर्णपणे बदलून टाकले. जातिव्यवस्था आणि अस्पृश्यता या दोन संस्था होत्या ज्या वीरशैव चळवळीने नष्ट करण्याचा प्रयत्न केला. पितृसत्ता, जात आणि ब्राह्मण धर्म हे वर्चस्व आणि अधीनतेची एकमेकांशी जोडलेली व्यवस्था आहे हे जाणून त्यांना व्यवस्थेतून हृदपार केले. आणि त्यांच्या जागी न्याय व्यवस्था आणली गेली. बसवण्णा यांच्या नेतृत्वाखाली लेखन स्वातंत्र्याच्या जोरावर भारताचा आणि इथल्या महापुरुषांचा इतिहास जसा बदलला/विकृत केला गेला आहे अगदी तसेच ब्राह्मणांची महती वाढविण्यासाठी बसवण्णांचा जन्म एका कठोर, धार्मिक ब्राह्मण कुटुंबात झाला असे सांगितले जाते. परंतु वास्तवात हे असत्य आहे. इतकेच !

विडुलराव वठारे, सचिव
अंधश्रद्धा निर्मूलन समिती, महाराष्ट्र.

सम्यक पब्लिकेशन्स अँड प्रिंटर्स २४७, बुद्ध विहार, रमाबाई आंबेडकर नगर, बुधवार पेठ सोलापूर ४१३००२ महाराष्ट्र
ज्ञानदेव सोनकांबळे email ; yashsiddhinews@gmail.com www.yashsiddhinews.com mo: 9921988358

Editor, Kamalakar Davndev Sonakamble at Samyak Publications and Printers, 247, Budha Vibar,

पान १ वरुन

अदानी आणि अंबानी दोस्तीवरून..

विद्यार्थ्यांना निवडणुकीच्या उत्सवात सहभागी करून त्यांना हा उत्सव प्रत्यक्ष पाहणे व भविष्यातील लोकशाहीच्या बळकटीकरणासाठी यांच्या सहभग घेणे असा उद्देश होता.

मोबाईल हेल्थ टीम : मतदानाच्या दिवशी मतदारांसाठी तसेच मतदान केंद्रावरील अधिकारी कर्मचारी यांच्यासाठी आरोग्याची समस्या निर्माण झाल्यास ६० मोबाईल हेल्थ टीम आरोग्य साहित्यासह तयार ठेवण्यात आलेल्या होत्या.

* महिला, युवा आणि रुग्ण मतदारांच्या प्रतिक्रिया *

* महिला मतदार - महिलांसाठी खूप छान आदर्श महिला केंद्र उभारण्यात आलेले आहे या केंद्राची वेगवेगळ्या रंगांच्या फुलांनी केलेली सजावट प्रत्येकांना आकर्षित करत आहे. या ठिकाणी येऊन मतदान करण्याचा एक विलक्षण आनंद आम्हाला मिळाला आहे. उन्कृष्ट नियोजन, परिपूर्ण व्यवस्था, मंडप, पिण्याचे पाणी आदी सुविधा आम्च्यासाठी उपलब्ध केल्याबद्दल शासनाचे खूप खूप आभार.

* युवा नव मतदार : मतदान केंद्रावर मतदानासाठी महिलांना प्रथम प्राधान्य दिले. उन्हाचा जास्त त्रास होऊ नये याकरता वयोवृद्ध मतदारांसाठी व्हीलचेर अर्ची सुविधा देत होते. आणि सर्व अधिकारी आणि कर्मचारी नम्रपणे सहकार्य करत होते. आमच्यासारख्या नव युवा मतदारांसाठी हा एक वेगळा आणि आठवणीत राहणारा प्रसंग होता.

* रुग्ण मतदार : माझ्यासारख्या रुग्ण मतदारांसाठी व्हीलचेर अर्ची स्वयंसेवकाची खूप खूप छान व्यवस्था करण्यात आली होती. केंद्रावरील पोलीस सुरक्षा, म्लुकोजे यांची व्यवस्था एकदम चोखा होती. अधिकारी व कर्मचारी यांनी सहकार्य केले.

* दत्तात्रेय राठोड (लमाण तांडा बालाजी नगर)

नागरिकांसाठी मतदान केंद्रावर मंडपाची व्यवस्था, फिल्टर व ग्लूकोज युक्त पाणी आणि रेड कार्पोरेट यांसारख्या अनेक सुविधा दिलेल्या आहेत. मी प्रत्येकांना आवाहन करतो की त्यांनी मतदान करण्यासाठी मतदान केंद्रावर याचे.

कडक असाही असलेल्या उन्हात मतदान करण्यासाठी येणाऱ्या मतदारांसाठी जिल्हा निवडणूक अधिकारी कुमार आशीर्वाद त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली अपर जिल्हाधिकारी मोनिका सिंह ठाकुर, सर्व निवडणूक निर्णय अधिकारी, अतिरिक्त निवडणूक निर्णय अधिकारी, नोडल अधिकारी व अन्य प्रशासकीय यंत्रणा कडून निवडणूक प्रक्रिया यशस्वी होणे व मतदान केंद्रावर चांगल्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी काटेकोरपणे नियोजन केले होते. प्रशासनाच्या या नियोजनामुळे अनेक मतदारांना मतदान करताना या सुविधांचा लाभ घेता आला त्यामुळे मतदारांकडून प्रशासनाच्या या कामाचे सर्व स्तरावरून कौतुक केले जात आहे.

अदानी आणि अंबानी दोस्तीवरून ..

केते. मार्गील वेळी विरोधकांना सहा जागा मिळाल्या होत्या. मार्गील यावेळी लोकांना बदल हवा आहे. त्यामुळे काँग्रेस राष्ट्रवादी काँग्रेस आघाडीला आणि उद्वाद ठाकरेंच्या शिवसेनेला लोकांचे समर्थन मिळत आहे असं एक महाराष्ट्राचे चित्र आहे. राज ठाकरे आणि आणि आणि पंतप्रधान मोदी मुंबईमध्ये एकत्र येत आहेत याचा अर्थ मोर्दीचा आत्मविश्वास ढल्यांवाट व्हायला लागला आहे. त्यामुळे त्यांना मुंबईमध्ये नेहमी कोणाची ना कोणाची तीरी मदत घ्यावीच लागते आणि त्यासाठी ते दोधे एकत्र आले आहेत. त्याचा परिणाम काय होतोय हे लवकरच दिसून येईल.

जे पक्ष काँग्रेस च्या नेहरू गांधींच्या विचाराचे आहेत व अनेक वर्ष त्यांनी एकत्र त्या विचाराने काम केलं आहे ते पक्ष एकत्र येतील असे मी महागालो आहे. याचा अर्थ राष्ट्रवादी काँग्रेस विलीन होईल असं नाही आणि शिवसेनेचे स्वतंत्र अस्तित्व आहे ते फक्त या निवडणुकीमध्ये आम्हाला मदत करत आहेत. त्यामुळे त्यांचं पक्ष विलीन होईल असं मी कधी म्हणालो नाही.

गुजरातसह भाजपची सत्ता असणाऱ्या अनेक राज्यांमध्ये मतदान केंद्र बळकवण्याची प्रवृत्ती वाढत आहे. पक्षांमध्ये तुम्ही स्वतः निर्णय घेता आणि पक्षांने निर्णय घेतला असल्याचे असल्याबाबत अजित पवार महाराजांचे विचारले असता ते म्हणाले आता ते स्वतःचा पक्ष चालवत आहेत ना मग त्यांनाचे विचारा पक्ष कसा चालवतात ते असे ते म्हणाले. मी पक्षात ज्येष्ठ असतो तरी या वयात मता कोणीही पलायल करायला सांगत नाही साठेच माझी काळजी घेतात असे त्यांनी अजित पवारांच्या काळजीवर मत

मंगळवेढ्यातील गोणेवाडीचे आदर्श दिव्यांग मतदान केंद्र ठरले आकर्षणाचे केंद्रबिंदू

सोलापूर/प्रतिनिधि:

लोकसभा सार्वत्रिक निवडणूक-२०२४ साठी यंदा पहिल्यांदाच निवडणूक विभागाच्यावरीने सवीी मतदान केंद्र, आदर्श दिव्यांग मतदान केंद्र, आदर्श महिला मतदान केंद्र, आदर्श युवा मतदान केंद्र याचरबोरे आदर्श मतदान केंद्र ही संकलना राबविल्यामुळे मतदार आकर्षित होऊन मतदानाचा हक्क बजाविला आहे. ४२ सोलापूर लोकसभा मतदार संघातील पंढरपूर विधानसभा मतदारसंघात मंगळवेढा तालुक्यातील गोणेवाडी येथील दिव्यांग मतदारांसाठी स्थापन केलेले आदर्श दिव्यांग मतदान केंद्र हे आकर्षणाचा केंद्रबिंदू ठरले आहे. मंगळवेढा तालुक्यातील गोणेवाडी येथील आदर्श दिव्यांग मतदान केंद्रची स्थापना केली. या मतदान केंद्रात रॅम्प, व्हीलचेर, प्रथमोपचार पेटी, मदत कक्ष, कमोडसह स्वतंत्र प्रसाधनगृह, हिरकणी कक्ष, उभयातापासून वाचण्यासाठी सूचना फलक, आरोग्य सुविधा, पुरेशी प्रकाश व्यवस्था, पिण्याच्या पाण्याची सुविधा, महिला मतदारांच्या मदतीसाठी महिला स्वयंसेवक, कुलर आधी आवश्यक सुविधा देण्यात आल्या. जिल्हातील सर्व मतदार संघात दिव्यांग कर्मचारी व्यवस्थापित मतदान केंद्राची स्थापना करण्यात आली होती. या मतदान केंद्रात त संपूर्ण व्यवस्थापन दिव्यांग कर्मचारींनी केले होते. जिल्हात सोलापूर-४२ (अ.जा.) व माढा-४३ लोकसभा मतदार संघातील शुक्रवार दिनांक-०७ मे २०२४ रोजी मतदान पार पडले. जिल्हा निवडणूक निर्णय अधिकारी कुमार आशीर्वाद यांच्या मार्गदर्शनाखाली अपर जिल्हाधिकारी मोनिका सिंह ठाकुर, सर्व निवडणूक निर्णय अधिकारी, अतिरिक्त निवडणूक निर्णय अधिकारी, नोडल अधिकारी व अन्य प्रशासकीय यंत्रणे मतदारांसाठी आवश्यक सोयी-सुविधा उपलब्ध व्हाव्यात यासाठी अथक परिश्रम घेतले.

व्यक्त केले.

सुप्रिया सुळे पुण्यात आल्यानंतर कार्यकर्त्यांनी पेढे वाटून फटाक्याची आत्म बाजी करत जळोष केला. व त्या निवडणुकीत विजयी होणार असल्याच्या घोषणा दिल्या. याबाबत ते म्हणाले कार्यकर्त्यांना त्याची खात्री वाटत असेल म्हणून त्यांनी आनंद व्यक्त केला असेल.

औरंगाबाद आणि उम्मानाबाद जिल्हाचे

नामांतर करण्यात आले. यावेळी संभाजीनगर नावापुढे छत्रपती असे नामविरोध जोडून छत्रपती संभाजीनगर, असे नामकरण करण्यात आले.

औरंगाबाद शहराचे संभाजीनगर असे नामांतर करण्याचा निर्णय शिवसेना-भाजप युती सरकाराच्या काळात १९९७ मध्ये झाला होता. सरी प्रक्रिया पूर्ण करून अधिकारी मोदी मुंबईमध्ये एकत्र येत आहेत. प्रकरण सर्वोच्च न्यायालयात गेले होते. राज्यात १९९९ मध्ये सत्ताबदल झाल्यावर औरंगाबादच्या नामांतराची अधिसूचना तत्कालीन विलासगव देशमुख सरकारने मागे घेतली होती. परिणामी गेली २५ वर्षे निर्णय होऊनही प्रत्यक्ष संभाजीनगर असे यांची तथागत आवाहन आहेत.

शहरांच्या किंवा जिल्हांच्या नामकरणानंतर विधिमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांमध्ये नामकरणाचा ठाराव सरकाराला मांडवा लागतो. त्यावर चर्चा होऊन नामकरणाचा ठाराव साधा बहुमताने मंजूर करावा लागतो. राज्य विधिमंडळाने नामकरणाचा ठाराव संभवत केल्यावर हा ठाराव केंद्रीय गृहमंत्रालयाकडे सादाव केला जातो. गृहमंत्रालय रेल्वे, टपाल विभाग, सर्वांने ऑफ इंडिया अशा विविध यंत्रणांकडून ना हरकत घेतली जातो. सांच्या यंत्रणांनी प्रतिसाद दिल्यानंतर गृहमंत्रालय नामकरणासाठी राज्य सरकाराला मान्यता देते. त्यांनंतर राज्य सरकार शहराच्या नामकरणाची अधिसूचना जारी करते.

माजी खासदार रवींद्र गायकवाड यांच्या विरोधात मुस्लिम समाज आक्रमक

कळंब/प्रतिनिधि

कळंब लोकसभा निवडणुकीची गणधुमाची असून उस्मानाबाबाद धाराशिव लोकसभा मतदारांसाठे घडचाळ चिन्ह घेऊन उभा असलेले अजित पवार गटाचे उमेदवार अर्चनाताई पाटील यांच्या प्रचारार्थ एका सभेमध्ये माजी

चिन्हाकरिता केलेलं आहे. जे की आदर्श आचार संहिताचे उल्घंग आहे, तरी यांच्यावर योग्य ती कायदेशीर कारवाई करावी अशी मागणी सकल मुस्लिम समाजाच्या वर्तीने करण्यात आली, यावेळी शहरातील मुस्लिम समाज मोठ्या संख्येन उपस्थित होता.

स्वेच्छीत 'प्रॉब्लेम सॉल्विंग थ्रू प्रोग्रामिंग इन सी' या विषयावर कार्यशाळा संपन्न

पंढरपूर/प्रतिनिधि